

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
І МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан І медичного факультету,
доцент Компанієць В.М.

«06» 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Епідеміологія та принципи доказової медицини

підготовки Магістра медицини і магістра педіатрії
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальності 222 «Медицина»
кваліфікації професійної «Лікар»

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Студентської Ради Протокол № 01/06 від «01» 06 2021 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні спільної Вченої ради медичних та міжнародних факультетів Протокол № 9 від «01» 06 2021 р.
--	---

1. Контактна інформація:

Викладач: професор, д.мед.н. Рябоконт Олена Вячеславівна

e-mail: ryabokonozsmu@ukr.net

кафедра: Кафедра: інфекційних хвороб

адреса: бул. Гвардійський, 142, КНП «обласна інфекційна лікарня» Запорізької обласної ради

Викладач: доцент, к.мед.н. Фурик Олена Олександрівна

e-mail: furiuko@i.ua

Кафедра: інфекційних хвороб

Адреса: бул. Гвардійський, 142, КНП «обласна інфекційна лікарня» Запорізької обласної ради

Викладач: доцент, к.мед.н. Оніщенко Тетяна Євгенівна

e-mail: oneta_2017@ukr.net

Кафедра: інфекційних хвороб

Адреса: бул. Гвардійський, 142, КНП «обласна інфекційна лікарня» Запорізької обласної ради

Викладач: доцент, к.мед.н. Задирака Денис Анатолійович

e-mail: zadirakad@gmail.com

Викладач: доцент, к.мед.н. Савельєв Валерій Григорович

e-mail: savelev.v.g@zsmu.edu.ua

Викладач: асистент, к.мед.н. Глаktionов Андрій Геннадійович

e-mail: glaktionov.a@zsmu.edu.ua

Викладач: асистент, Калашник Кирило Вадимович

e-mail: kalashnyk.k.v@zsmu.edu.ua

Викладач: асистент, Хелемендик Анастасія Борисівна

e-mail: khelemendyk.a.b@zsmu.edu.ua

Викладач: асистент, Білокобила Світлана Олександрівна

e-mail: belokobyla.s@zsmu.edu.ua

Викладач: асистент, Ялова Галина Василівна

e-mail: galunyayalova@gmail.com

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Епідеміологія та принципи доказової медицини»

Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин / 3 кредити ЄКТС (лекцій – 10, практичних занять – 20, СРС – 60).

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Семестр: 10; навчальні кімнати кафедри інфекційних хвороб

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: мікробіологія, анатомія, фізіологія, біохімія, патанатомія, патофізіологія, фармакологія, неврологія, внутрішня медицина, інфекційні хвороби.

Постреквізити: внутрішня медицина, епідеміологія, інфекційні хвороби.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Епідеміологія та принципи доказової медицини” є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння з вивчаємої дисципліни для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, є формування системи базових знань з теорії механізму передачі збудників інфекційних хвороб практичних вмінь та навичок з планування і здійснення протиепідемічних та профілактичних заходів щодо найбільш поширених та особливо небезпечних інфекційних хвороб на основі використання описових, аналітичних, експериментальних та прогностичних методів епідеміологічних досліджень.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Епідеміологія та принципи доказової медицини” є:

- розкриття та з'ясування теоретичних основ епідеміології як медичної науки;
- використання епідеміологічного методу в медичній практиці для вивчення захворюваності населення;
- здійснення протиепідемічних та профілактичних заходів
- сформувати вміння інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу.
- оволодіти методами діагностики інфекційних хвороб за синдромним та нозологічним принципами;
- оволодіти принципами формулювання клінічного діагнозу захворювань;
- оволодіти методами надання невідкладної лікарської допомоги при станах, що загрожують життю та здоров'ю хворих згідно переліку, введеному в освітньо-професійній програмі;
- сформувати вміння виявляти основні клінічні симптоми, що притаманні різним інфекційним хворобам; ставити діагноз інфекційних хвороб;
- діагностувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах, спричинених інфекційними захворюваннями;
- сформувати вміння інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Епідеміологія та принципи доказової медицини” є:

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

-інтегральні: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я з спеціальностей «медицина» у професійній діяльності або у процесі навчання, що

передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

-загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.

ЗК 7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; проявляти навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); орієнтація на безпеку.

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

-спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Збирання медичної інформації про стан пацієнта.

ФК 2. Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 3. Встановлення клінічного діагнозу захворювання.

ФК 4. Діагностування невідкладних станів.

ФК 5. Планування та проведення заходів профілактики інфекційних захворювань.

ФК 6. Визначення характеру та принципів лікування інфекційних захворювань.

ФК 7. Визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні інфекційних захворювань.

ФК 8. Визначення тактики ведення інфекційних хворого при соматичній патології.

ФК 9. Виконання медичних маніпуляцій.

ФК 10. Проведення лікування основних інфекційних захворювань.

ФК 11. Організація проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК 12. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

ФК 13. Організація та проведення диспансеризації осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ФК 14. Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

ФК 15. Ведення медичної документації.

ФК 16. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни: досягнення основних кінцевих цілей, визначених у Стандарті підготовки магістра за спеціальністю 222 «Медицина».

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

Засвоєння:

-основ законодавства та основні директивні документи про охорону здоров'я.

-особливостей розвитку та поширення інфекційних хвороб;

-правил організації та проведення протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань;

-пріоритетних проблеми профілактики інфекційних захворювань за групами та нозологічними формами;

-епідеміологічну, соціальну та економічну значущість окремих нозологічних форм;

-організації та проведення протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань.

Вміти:

- інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу;
 - проводити епідеміологічне обстеження осередку інфекційної хвороби та епідемічного спалаху та розробляти заходи щодо їх ліквідації;
 - аналізувати епідемічний стан території та населення в зоні надзвичайної ситуації, планувати відповідні заходи і організовувати їх виконання;
 - демонструвати вміння введення облікової та звітної документації;
 - планувати профілактичні та карантинні заходи щодо найбільш поширених та особливо небезпечних інфекційних хвороб;
 - визначити необхідність проведення дератизації, дезінсекції та дезінфекції в конкретному осередку інфекційної хвороби та методику її проведення;
 - заповнювати документацію щодо реєстрації та обліку інфекційних хворих;
 - організовувати проведення імунопрофілактики. Вміти складати план проведення щеплень;
 - здійснювати правове обґрунтування планових та позапланових щеплень;
 - оформлювати документацію (облікову та звітну) про щеплення; визначати пріоритетні проблеми профілактики інфекційних захворювань по групах та нозологічних формах. трактувати епідеміологічну, соціальну та економічну значущість окремих нозологічних форм.
 - застосовувати прийоми епідеміологічного методу дослідження (дескриптивний, аналітичний, експериментальний, прогностичний).
 - аналізувати структуру й рівень захворюваності населення по нозологічних формах.
 - проводити аналіз багаторічної та річної динаміки захворюваності, визначати тенденцію, циклічні та сезонні коливання рівня захворюваності, складати прогноз захворюваності.
 - вміти розслідувати спалахи інфекційних хвороб та організовувати заходи щодо їх ліквідації.
 - визначати групи, колективи, території, час і чинники ризику захворюваності.
 - інтерпретувати результати епідеміологічних когортних досліджень та досліджень типу випадок-контроль.
 - визначати епідеміологічні прояви захворюваності на інфекції, що належать до різних груп (інфекцій дихальних шляхів, кишкових, кров'яних та інфекцій зовнішніх покривів).
 - формулювати робочі гіпотези щодо факторів ризику захворюваності по територіях, серед різних груп населення та в колективах відносно конкретних інфекційних захворювань.
 - інтерпретувати прояви епідемічного процесу конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: кишкових інфекцій, інфекцій дихальних шляхів, кров'яних та інфекцій зовнішніх покривів.
 - організовувати проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в осередках конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій, зокрема: черевного тифу, шигельозу, гепатиту А, холери, дифтерії, кору, сальмонельозу, ботулізму, поліомієліту, лептоспірозу, менінгококової інфекції, висипного тифу та хвороби Бриля, малярії, гепатитів В та С, ВІЛ-інфекції, туляремії, кліщового енцефаліту, геморагічних гарячок Ласса, Ебола, Марбург, чуми.
 - визначати шляхи подолання стигми та дискримінації в медичних закладах до людей, які живуть з ВІЛ/СНІД.
 - розслідувати спалахи інфекційних хвороб.
- використовувати нормативно-інструктивну документацію МОЗ України для організації ліквідації осередків конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: кишкових інфекцій, інфекцій дихальних шляхів, кров'яних та інфекцій зовнішніх покривів.

5.4 Зміст навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з 1 змістового модулю, 9 тем:

Тема 1. Вчення про епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб. Протиепідемічна робота дільничного (сімейного) лікаря та лікаря-інфекціоніста.

Тема 2. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення карантинних інфекцій.

Тема 3. Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.

Правові аспекти вакцинопрофілактики.

Тема 4. Термінова профілактика інфекційних хвороб.

Тема 5. Протиепідемічний захист військ, бактеріологічна розвідка.

Тема 6. Дезінфекція та стерилізація. Дератизація. Дезінсекція.

Тема 7. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекально-оральним механізмом передачі

Тема 8. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з аерозольним механізмом передачі

Тема 9. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з трансмісивним (малярія, Лайм-бореліоз) та контактним механізмами передачі (гепатити В і С). Епідеміологія вірусу імунодефіциту людини (ВІЛ), шляхи передачі. Первинна профілактика ВІЛ-інфекції в медичних закладах.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів, індивідуальні консультації; дистанційне навчання.

Форма навчання: денна.

Форми підсумкового контролю: залік (10 семестр).

Засоби діагностики успішності навчання: написання тестових, ситуаційних, клінічних, розрахунково-аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

6. Список основної та додаткової літератури

6.1 Основна література

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 576 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Виноград Н.О. Загальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. 3-є вид., переробл. та допов.– К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 200 с.
4. Імунопрофілактика інфекційних хвороб 6 навч.- метод. Посіб. / Л.І Чернишова, Ф. І. Лапій, А.П. Волохата ін. - 3-є вид., переробл. та допов.– К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 320 с.

6.2 Допоміжна

1. Глосарій термінології з епідеміологічного нагляду у сфері ВІЛ-інфекції/СНІДу / Андрєєва Т.І. [та ін.] – К.: МБФ «Альянс громадського здоров'я», К., ФД «huss», 2015. – 240 с.
2. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення захист військ, бактеріологічна розвідка: навчальний посібник для студентів V курсу медичного факультету / О. В. Рябоконь, Т. Є. Оніщенко. – Вид.2-ге, доп. та перероб.-Запоріжжя: [ЗДМУ], 2019.–112с.

6.3 Інформаційні ресурси

1. Підручники та навчально-методичні посібники.
2. Навчальні та методичні матеріали кафедри.
3. Наочні матеріали до практичних занять (таблиці, схеми, алгоритми, стенди, альбоми тощо).
4. Освітній портал ВМНЗ.

5. Офіційний сайт МОЗ України – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
6. Офіційний сайт ВООЗ – режим доступу: <http://www.who.int>
7. Epidemiology for the uninitiated (Эпидемиология для непосвященных) – Режим доступу: <http://www.bmj.com/collections/epidem/epid.shtml>
8. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) – Режим доступу: http://www.cdc.gov/foodborneoutbreaks/info_healthprofessional.htm
9. UNC Gillings School of Global Public Health – Режим доступу: http://www.sph.unc.edu/courses/Course_support/Case_studies
10. Institute for Health Metrics and Evaluation – Режим доступу: <http://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>
11. портал ZSMU.zp.ua веб сторінка кафедри інфекційних хвороб

7. Контроль і оцінка результатів навчання

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки заліку (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів. Залік здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. Форми проведення заліку мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні заліку, становить 80. Залік вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Для оцінювання **поточної навчальної діяльності** встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватися бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Залік здійснюється після завершення вивчення всіх тем семестру на останньому контрольному занятті. До заліку допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Програма **заліку** охоплює наукові та практичні питання «Епідеміології» та складається з виконання тестових завдань.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні заліку, становить 80 балів. Залік вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

8. Політика курсу: обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.